

POEZIE

POEZIE

LYRICKÁ POEZIE

CHARAKTERISTIKA

- ✘ druh poezie vystihující básníkovy pocity, myšlenky, nálady
- ✘ většinou bez děje
- ✘ bez časové následnosti událostí
- ✘ slovo "lyrika" je odvozeno z řeckého pojmenování veršovaného zpěvu doprovázeného hrou na lyru

TYPY

- ✘ milostná lyrika
- ✘ přírodní lyrika
- ✘ posměšná satirická lyrika
- ✘ historická lyrika
- ✘ náboženská lyrika
- ✘ politická lyrika

ŽÁNRY

- × **píseň** - prostá, zpěvná báseň, vyznačující se rytmem a rýmem (dělíme ji na lidovou a umělou)
- × **blues** - melancholická píseň
- × **óda** - rozsáhlejší oslavná báseň
- × **epigram** - krátká báseň, původně nápis na hrobě, později satirický text
- × **epitaf** - náhrobní nápis

ANTICKÁ LITERATURA - PŘEDSTAVITELÉ

Starověké Řecko

- ✘ **Sapfo** - vyznává se v ní z lásky k ženám
- ✘ **Anakreón** - víno, ženy, zpěv, pijácké písně
- ✘ **Theokritos** - psal idyly (básně o přírodě a pastýřích)

Starověký Řím

- ✘ **Publius Ovidius Naso** - největší římský básník, tvůrce mytologického díla, milostné lyriky
- ✘ **Horatius** - oslavné ódy

ČESKÁ LITERATURA (DOBA BAROKA) - PŘEDSTAVITELÉ

Duchovní lyrika

- ✘ Adam Michna z Otradovic - učitel, muzikant, lidová tradice (Chtíc aby spal)

Lidová tvorba

- ✘ šířena ústně, nejčastěji pověsti (*O Žižkovi, O Blanických rytířích*)
- ✘ loutkové divadlo - Matěj Kopecký

ČESKÁ LITERATURA (ROMANTISMUS) - PŘEDSTAVITELÉ

- ✘ Karel Hynek Mácha - Máj (má děj, posun v čase)
- ✘ Karel Jaromír Erben - Kytice z pověstí národních - z lidových námětů, o lidských vztazích, přírodní motivy

ČESKÁ LITERATURA (REALISMUS) - PŘEDSTAVITELÉ

✘ Karel Havlíček Borovský - Král Lávra

Hned tu noc se holič z domu vypravil,
zkusit, co mu stařec v lese poradil,
a našeptal do vrby hltavě,
co král Lávra skrývá na své hlavě,
pak se uzdravil.

Po tom uzdravení prošel krátký čas,
tu strojil král Lávra hlučný dvorní kvas,
z celé země paničky a páni
sjeli se k tomu hodování
na králův rozkaz.

A po hodování velikánský sál
hladce voskovaný čekal již na bál;
ještě k tomu na tu dvorní švandu
nejslavnější Karlovarskou bandu
objednal si král.

Po Češích je doma vždycky malý sled,
ale všude jinde naplňují svět:
muzikanty, jezdce, harfenice,
ouředníky sirky ze Sušice
najdeš všude hned.

Táhli hudci k bálu, až pan Červíček
silným kvapem ztratil z basy kolíček,
a když přišli k Viklovskému brodu,
zpozoroval tu svou velkou škodu
na stoku dvou řek.

Tam u duté vrby s basou smutně stál:
„Půjdu-li ho hledat, promeškáme bál!“
Uříz' z vrby větev na kolíček,
co způsobí, o tom pan Červíček
nic se nenadál.

ZDROJE

- ✘ *Cist.cz* [online],[cit. 2011-09-20], Karel Havlíček Borovský - Král Lávra. Dostupné z WWW: <<http://www.cist.cz/Poezie/kralavra.htm>>.
- ✘ Lyrická poezie. In *Wikipedia : the free encyclopedia* [online]. St. Petersburg (Florida) : Wikipedia Foundation, 8. 11. 2005, last modified on 2. 7. 2011 [cit. 2011-09-20]. Dostupné z WWW: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Lyrická_poezie>.